

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28-282-291>
УДК 378.147.091.31-047.22:373.011.3-051:785.1.071.2

Маринін Іван Григорович,

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри музичного мистецтва

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,

Кам'янець-Подільський, Україна.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8278-2808>

mig290161@ukr.net

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті висвітлено основні напрями реформування системи вищої освіти відповідно до європейських стандартів на основі компетентнісного підходу до навчання. Представлено концептуальні засади реформування системи вищої освіти відповідно до міжнародних стандартів. Проаналізовано основні положення Національної рамки кваліфікацій (НРК) згідно з положеннями законодавчих та нормативних документів України про вищу освіту.

Здійснено теоретичний аналіз наукових досліджень вітчизняних науковців і проблеми впровадження компетентнісного підходу в системі мистецької освіти, який забезпечує готовність випускників використовувати набуті знання та вміння в реальному житті для розв'язання завдань професійного змісту.

Акцентується увага на особливостях та етапності реалізації компетентнісного підходу в системі інструментальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Виявлено комплекс компетентностей (інтегральні компетентності (ІК); загальні компетентності (ЗК); фахові компетентності (ФК)) вчителя музичного мистецтва – керівника шкільного інструментального колективу, який забезпечує його ефективну музично-педагогічну діяльність в умовах закладу загальної середньої освіти, позашкільних дитячих установ та в дитячих мистецьких навчальних закладах.

З'ясовано, що для забезпечення відповідності потребам здобувачів вищої школи, стейкхолдерів і суспільства кафедра музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка системно здійснює фаховий моніторинг освітніх програм підготовки освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра та магістра.

Ключові слова: вчитель музичного мистецтва; інструментальна підготовка; компетентнісний підхід; музично-педагогічна діяльність; мистецька освіта

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. На сьогодні процес реформування вищої освіти в Україні вимагає упорядкування її стандартів згідно з європейськими вимогами та підвищення якості підготовки сучасного вчителя музичного мистецтва.

Провідні вітчизняні науковці стверджують, що завдання сучасної вищої освіти значно розширилися й передбачають не лише надання майбутньому фахівцеві професійних знань, а конкретних змін у якості підготовки спеціаліста, який здатний творчо використовувати набуті знання в професійній діяльності. Тому, наразі, стає ще більш очевидним, що базисна основа освітньої реформи потребує зміну знаннєвої освітньої парадигми на компетентнісну.

Закономірно, що запропонований підхід зумовлює відступ від традиційної інформаційно-накопичувальної спрямованості навчання та перенесення акценту із засвоєння нормативно визначених знань, умінь і навичок на формування та розвиток у студентів здатності самостійно застосовувати індивідуально набуті знання й досвід для досягнення позитивних результатів у музично-педагогічній та творчій діяльності. Майбутній вчитель має демонструвати готовність використовувати власні знання та вміння в реальному житті, а також здатність до системного мислення, порівнянь, аналізу для практичного розв'язання життєвих та професійних завдань.

З огляду на вищесказане, у вирішенні зазначених завдань особливої ваги набуває компетентнісний підхід, який ґрунтується на світових практиках у застосуванні інноваційних стандартів освіти й передбачає пошук нових шляхів у підготовці високопрофесійної й інтелектуальної особистості вчителя, здатного до самореалізації найкращих особистісних та професійних рис.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогодні, поняття «компетентнісний підхід» дуже часто вживається в державних освітніх нормативно-правових документах, у наукових розвідках вітчизняних і зарубіжних дослідників та набуває реального змісту через активне його впровадження в освітній процес закладів вищої освіти.

На таких змінах щодо запровадження «компетентнісного підходу» в освітній галузі наголошується в державних нормативно-правових документах України: Національній рамці кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011р.) [1], Законі України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.) [2] та Ратифікації Угоди про асоціацію з ЄС (16 вересня 2014 р.) [3].

Відомо, що основним чинником для запровадження Національної рамки кваліфікацій в Україні слугували європейські освітні нормативні документи: Рамка кваліфікацій європейського простору вищої освіти (ЄПВО) (2005) [4] та Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008) [5]. У чинних документах представлено критеріальний спектр необхідних і достатніх (базових) компетентностей для ідентифікації майбутнього фахівця (знання й розуміння; застосування знань і розуміння; формування суджень; комунікація; здатність до подальшого навчання впродовж життя), які здобувач вищої освіти здатний продемонструвати після завершення навчання в закладі вищої освіти.

Вагомими для нашого дослідження є наукові праці низки вітчизняних науковців, які активно працювали над запровадженням компетентнісного підходу. Зокрема, науковці Н. Внукова, В. Пивоваров, В. Свистун та В. Ягупов обґрунтували загальні орієнтири запровадження компетентнісного підходу до підготовки фахівців із вищою освітою. Концептуальні засади компетентнісного підходу до фахової підготовки майбутніх учителів пропонуються в різних освітніх галузях, зокрема у фундаментальних працях із психології та педагогіки – А. Андреев, І. Бех, С. Грозан, Н. Бібік, Е. Заєр, І. Зимня, І. Зязюн, О. Кононко, О. Овчарук, О. Савченко. Теоретичні, методичні та організаційні аспекти компетентнісного підходу до навчання проаналізовано в розвідках Н. Бібік, С. Бондар, І. Булах, О. Дубасенюк, В. Краєвського, Н. Кузнецової, Н. Кузьміної, Н. Ничкало, О. Пометун, С. Сисоєвої, А. Хуторського. Значна когорта українських науковців (В. Бурназова, О. Горбенко, Н. Гуральник, О. Єременко,

А. Козир, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалка, М. Пшеничних, М. Ткач) окреслили основні шляхи запровадження компетентнісного підходу в галузі мистецької освіти в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Однак проблема запровадження компетентнісного підходу в системі інструментальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва – керівника шкільного народно-інструментального колективу згідно з новими європейських стандартів недостатньо опрацьована в наукових працях вітчизняних фахівців і потребує певної конкретизації та уточнення, що є, на нашу думку, актуальним для цієї статті.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою статті є висвітлення специфіки інструментальної підготовки вчителя музичного мистецтва на засадах компетентнісного підходу в освітньому процесі закладу вищої освіти, який формує його готовність до народно-інструментальної виконавської діяльності в умовах загальноосвітньої школи, дитячих мистецьких навчальних закладів та позашкільних дитячих установах.

З-поміж **завдань** – поглибити дослідження у визначенні шляхів вдосконалення системи інструментальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в сучасній мистецькій освіті; виокремити комплекс інструментально-виконавських дисциплін, спрямований на формування в майбутніх учителів компетентностей керівника шкільного народно-інструментального колективу та проаналізувати інтегральні (ІК), загальні (ЗК) і фахові компетентності (ФК), які забезпечують ефективність його майбутньої музично-педагогічної діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

На сьогодні відповідно до стандартів вищої освіти для кожного рівня вищої освіти розроблений перелік спеціальностей, який затвердив Кабінет Міністрів України Постановою від 29 квітня 2015 року за № 266 [6] та змінами до неї (2017 р.) згідно з Національною рамкою кваліфікацій (НРК) [1], що передбачає організацію навчального процесу в закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

У стандартах вищої освіти чітко регламентується сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти й наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності, які прописані в статті 10 Закону України «Про вищу освіту» [2].

У Національній рамці кваліфікацій (НРК) представлено системний і структурований опис кваліфікаційних рівнів освіти із переліком низки компетентностей. Кожен рівень є завершеним етапом освітнього процесу, що характеризується сукупністю компетентностей особистості, які затверджені стандартом освіти згідно з освітніми рівнями НРК.

Виявлено, що стандарт вищої освіти передбачає такі вимоги до освітніх програм підготовки кваліфікаційних рівнів бакалавра [7] та магістра [8] спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі 01 Освіта/Педагогіка:

- обсяг кредитів ЄКТС для здобуття ступеня бакалавра або магістра вищої освіти;
- перелік компетентностей майбутнього фахівця: (інтегральні компетентності; загальні компетентності (ЗК); фахові компетентності (ФК));
- перелік компонентів освітньо-професійної програми та їхня логічна послідовність;
- структурно-логічна схема освітньої програми;

- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми.

Згідно з Національним класифікатором професій [9], випускники, які здобули освіту за освітніми програмами підготовки освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра та магістра спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі 01 Освіта/Педагогіка, можуть обіймати такі первинні посади – вчитель музичного мистецтва (Середня освіта); викладач музичного мистецтва (вищі навчальні заклади).

Відповідно до умов ліцензування Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка готує фахівців музичного мистецтва для Хмельницької, Вінницької, Чернівецької, Тернопільської, Івано-Франківської областей, де, за умовами ліцензування (бакалаври, магістри) денної форми навчання, передбачено наповнення академічних груп – 65 осіб.

У Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на основі освітніх програм підготовки кваліфікаційних рівнів бакалавра та магістра зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі 01 Освіта/Педагогіка кафедрою музичного мистецтва розроблено навчальні плани, де зазначено перелік і обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС; перелік та чітка послідовність викладання нормативних навчальних дисциплін, які розмежовуються на дисципліни загальної та професійної підготовки; вибіркові дисципліни за самостійним вибором навчального закладу та вільного вибору студентом, а також форми проведення навчальних занять, їхній обсяг; графік навчального процесу та форми поточного та підсумкового контролю.

Аналіз зазначених освітніх програм виявив, що інструментальна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва – керівника шкільного народно-інструментального колективу здійснюється поетапно. Так, наприклад, такі навчальні дисципліни інструментального спрямування, як «Основний музичний інструмент та концертмейстерський клас», «Гра на народних інструментах», «Додатковий музичний інструмент», «Оркестровий клас», «Методика навчання гри на музичному інструменті», «Методика роботи зі шкільними творчими колективами» викладалися впродовж чотирьох років на першому етапі в процесі підготовки бакалавра й забезпечили підґрунтя для формування необхідних компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва – керівника шкільного народно-інструментального колективу.

Поданий перелік навчальних дисциплін інструментальної підготовки («Виконавська майстерність із фаху», «Практикум роботи з народно-інструментальними колективами», «Історія інструментального виконавства», «Інструментознавство та оркестрування») викладатиметься на другому етапі впродовж 1,4 року в процесі підготовки магістра.

Наразі спостерігається інтерес до наукових праць низки вітчизняних науковців, які інтерпретують наукові поняття: «професійна компетентність музиканта-інструменталіста» (В. Бурназова) [10], «музично-виконавська компетентність» (О. Горбенко) [11], «оркестрово-методична компетентність» (Т. Пляченко) [12] як інтегровану якість майбутнього фахівця та висвітлюють особливості майбутньої інструментально-виконавської діяльності вчителя музичного мистецтва.

З огляду вищезазначеного можна констатувати, що інструментальна підготовка вчителя музичного мистецтва є наскрізною змістовою лінією для вище окреслених навчальних дисциплін. Зазначені навчальні дисципліни мають загальнопредметний характер і поетапно використовуються в навчально-виховному

процесі на основі наступності, яка наповнена послідовністю та загальним інтегральним «інструментальним» змістом.

На підставі окреслених позицій, варто стверджувати, що впровадження компетентнісного підходу в інструментальній підготовці майбутніх вчителів ґрунтується на тісних інтеграційних зв'язках між фаховими дисциплінами. Його стратегічна лінія спрямовується не на інформованість студента та певний рівень знань, а вмінні ними ефективно послуговуватися на практиці. У запропонованій концептуальній схемі викладачу варто орієнтуватися на зміщення акцентів із процесу набуття знань, умінь та навичок на чітко визначений алгоритм дій більш діяльній моделі навчання, спрямованої на досягнення випускниками стандартів у майбутній професійній діяльності.

У Законі «Про вищу освіту» наголошується, що: «компетентність – це здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей» [2]. Безперечно, саме в цьому ракурсі переосмислення мети інструментальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва – керівника шкільного народно-інструментального колективу та її реалізація на основі компетентнісного підходу значно зростає. Стає очевидним, що її результатом є готовність випускників до реалізації власного музично-педагогічного потенціалу в навчально-освітній та творчій діяльності.

На сьогодні організація освітнього процесу кафедрою музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету спрямована на досягнення такого результату, який ієрархічно підпорядкований інтегральним (ІК), загальним (ЗК) та фаховим компетентностям (ФК).

Так, інтегральна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва забезпечує здатність вирішувати складні професійні завдання та практичні проблеми в музично-освітній, художньо-творчій та науково-дослідній діяльності, що ґрунтуються на знаннях і вміннях застосовувати класичні та інноваційні теоретико-методичні положення згідно із сучасними тенденціями розвитку світової та української музичної педагогіки в умовах навчання музичного мистецтва в загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах.

Фахова компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва ґрунтується на сформованості мотиваційного та операційно-пізнавального компонентів готовності фахівця до виконання складних професійних завдань та вирішення практичних проблем у галузі музичного інструментального виконавства в умовах загальноосвітньої школи та дитячої школи мистецтв. Ефективність її реалізації залежить не лише від рівня його теоретичної та практичної підготовки, а також особистісних, професійних та індивідуальних якостей особистості. Впровадження компетентнісного підходу змінює ставлення та мотивацію здобувача вищої освіти до навчальної діяльності. Зокрема, у навчальній комунікації спостерігаємо прояв інтересу і прагнення студента до підвищення власного рівня фаховості в інструментальній підготовці та бачення перспективи її реалізації в майбутній професійній діяльності.

Наприклад, набуття фахової компетентності з навчальної дисципліни «Виконавська майстерність із фаху» в майбутнього фахівця передбачає прояв позитивного ставлення до інструментальної підготовки, здатності виконувати інструментальні музичні твори різних жанрів, стилів та епох на високохудожньому та технічно досконалому рівнях; готовності відтворювати художньо-образну та естетичну сутність музичного матеріалу у власній інтерпретаційній моделі вправності з використанням сучасних виконавсько-виражальних прийомів; у здатності артистично презентувати твори в умовах концертно-сценічного виконання.

Також, згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки магістра здобувачі вищої освіти мають демонструвати знання: вимог Галузевого стандарту вищої освіти до особистості педагога-музиканта; термінологічного та понятійного апарату музичної педагогіки; сучасних тенденцій розвитку інструментального мистецтва у світі; методичних основ самостійної роботи над музичним твором, а також вміння аналізувати, узагальнювати, застосовувати передовий педагогічний досвід і досягнення психолого-педагогічної науки для систематичного підвищення інструментально-виконавської компетентності; досконало володіти системою виконавських умінь і навичок, необхідних для відтворення художнього задуму твору; виконувати музичні твори різних епох і стилів на високому художньому рівні.

На нашу думку, фахова компетентність із навчальної дисципліни «Інструментознавство та оркестрування» має прояв у здатності випускника володіти комплексом знань музично-історичного, музично-теоретичного змісту про музичні інструменти та системою практичних умінь і навичок інструментально-проектувальної діяльності, яка передбачає використання індивідуального композиційного мислення в процесі інструментування музичного твору для шкільного ансамблю (оркестру) народних інструментів.

Значно поглиблює теоретичну частину інструментальної підготовки майбутнього фахівця навчальна дисципліна «Історія інструментального виконавства». Предмет забезпечує формування фахової компетентності, яка має прояв в: готовності студента аналізувати жанр інструментального виконавства як форму музичної діяльності в співставленні «композитор – слухач»; розумінні основних стильових етапів розвитку академічного та джазового виконавства; осмисленні семантики музичної мови; здатності аналізувати сучасні тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної інструментальних виконавських шкіл для добору ефективних методів формування виконавської майстерності інструменталіста та реалізовувати набутий досвід у виконавській діяльності.

Особливе місце в структурі інструментально-виконавської підготовки студентів посідає навчальна дисципліна за вибором студента «Практикум роботи з народно-інструментальними колективами». Навчальна дисципліна є складовою професійної підготовки, яка формує професійні, світоглядні, естетичні погляди, колективну виконавську майстерність гри в студентському оркестрі та забезпечує підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва до керівництва шкільним народно-інструментальним колективом. У процесі її вивчення здобувачі вищої освіти набувають спеціальні (фахові, предметні) компетентності вчителя музичного мистецтва, які передбачають: здатність демонструвати знання музично-історичного та музично-теоретичного змісту; володіти системою інструментальних музично-виконавських умінь колективного виконавства; здатність володіти методикою початкового навчання учнів на народних інструментах та діагностикою їхнього музичного розвитку; готовність управляти музично-педагогічним процесом вивчення та виконання музичних творів ансамблем (оркестром) народних інструментів.

Практичні результати викладачів кафедри засвідчують ефективність запропонованої системи інструментальної підготовки вчителя музичного мистецтва і є досить переконливими. Так, у 2010 та 2013 рр. оркестр народних інструментів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка стає лауреатом III та VI міжнародних конкурсів баяністів та акордеоністів «Perpetum mobile» в місті Дрогобичі (III, II місця). Диплом лауреата II міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «Вічний рух» (м. Дрогобич, 2009) здобуває Вадим Козловський (акордеон) (III премія). Дует у складі студентів Сергія Голубовича (баян) та Миколи Головатюка (акордеон) виборює звання лауреата VIII всеукраїнського конкурсу баяністів «Візерунки

Прикарпаття» (2015, м. Дрогобич) (III місце). Звання лауреата VIII міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «InterSvitiaz accomusik» – 2016 (2016, м. Луцьк) здобуває дует у складі студентів Сергія Голубовича та Миколи Головатюка (III місце).

На сьогодні вагома частка випускників успішно працюють керівниками народно-інструментальних та інструментальних колективів у загальноосвітніх школах, позашкільних навчальних закладах, дитячих мистецьких школах, педагогічних та коледжах культури й мистецтв.

Кафедра музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка систематично здійснює моніторинг освітніх програм підготовки освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра та магістра для забезпечення їхньої відповідності потребам студентів, стейкхолдерів і суспільства. Професорсько-викладацький склад кафедри враховує думки, побажання і пропозиції всіх сторін цього процесу та адекватно і вчасно реагує на динаміку змін на конкурентному ринку праці.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Отже, навчальні дисципліни «Гра на народних інструментах», «Основний музичний інструмент та концертмейстерський клас», «Методика навчання гри на музичному інструменті», «Виконавська майстерність із фаху», «Інструментознавство та оркестрування», «Практикум роботи з народно-інструментальними колективами», «Історія інструментального виконавства» «Методика роботи зі шкільними творчими колективами» в процесі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва покликані зінтегрувати й поглибити знання в галузі інструментального виконавства, підвищити виконавську майстерність, а відтак, забезпечити в контексті багатофункціональності реалізацію його майбутньої професійної діяльності.

Без сумніву, підготовка вчителя музичного мистецтва - керівника шкільного народно-інструментального колективу – як педагогічна технологія спрямована на формування універсального професіонала й потребує глибокого переосмислення методологічних засад і реструктуризації змісту інструментальної підготовки таких фахівців, а також вдосконалення організації освітнього процесу на основі компетентнісного підходу.

Саме тому запропонована модель інструментальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, керівника шкільного народно-інструментального колективу, не є вичерпним дослідженням, а потребує подальших наукових розвідок в обґрунтуванні змісту і структури його професійних компетентностей та вдосконалення шляхів їхнього формування.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (AND TRANSLITERATED)

1. Національна рамка кваліфікацій, 2011. *Постанова Кабінету Міністрів України* від 23 листопада 2011 р. № 1341. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>> [Дата звернення 15 Березня 2020].
2. Про вищу освіту, 2014. *Закон України* [online]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>> [Дата звернення 15 Березня 2020].
3. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, 2014. *Закон України* [online]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>> [Дата звернення 15 Березня 2020].

4. Bologna Working Group, 2005. A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area. *Bologna Working Group Report on Qualifications Frameworks (Copenhagen, Danish Ministry of Science, Technology and Innovation)* [online]. Available at: <http://ecahe.eu/w/images/7/76/A_Framework_for_Qualifications_for_the_European_Higher_Education_Area.pdf> [Accessed 16 March 2020].
5. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning. *Official Journal of the European Union*, 2008 [online]. C111/01. Available at: <<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EN:PDF>> [Accessed 17 March 2020].
6. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266, 2015. *Наказ Міністерства освіти й науки України від 06.11.2015 р. № 1151*. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>> [Дата звернення 18 Березня 2020].
7. Освітньо-професійна програма бакалавра «Середня освіта (Музичне мистецтво)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. *Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка*, 2019. Упорядники: В. Лабунець, М. Печенюк, І. Маринін, Л. Воевідко [online]. Доступно: <https://drive.google.com/file/d/1vt_GxHxLk13NKgGXLfjvCKalhOBgaTIV/view> [Дата звернення 20 Березня 2020].
8. Освітньо-професійна програма магістра спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) другого (магістерського) рівня. *Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. (2019) / Упорядники: В. Лабунець, М. Печенюк, І. Маринін, Л. Воевідко* [online]. Доступно: <<https://drive.google.com/file/d/1FNZJwz1NTYZkXXvUTQUuM44P0zDffo3/view>> [Дата звернення 20 Березня 2020].
9. Національний класифікатор професій, 2010. *Класифікатор професій ДК-003: 2010 від 01.11.2010 р.* [online]. Доступно: <https://hrliga.com/docs/327_KP.htm> [Дата звернення 21 Березня 2020]. (21.03.2020).
10. Бурназова, В. В., 2014. Професійна компетентність музиканта-інструменталіста: зміст, структура, методи розвитку. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер: Педагогічні науки*, 1, БДПУ, Бердянськ, с. 65–70.
11. Горбенко, О. Б., 2010. Формування музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки, *Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук: 13.00.04*, Кіровоград, 21 с.
12. Пляченко, Т. М., 2011. Педагогічні засади підготовки майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими музично-інструментальними колективами: *Автореферат дисертації доктора педагогічних наук: 13.00.04*, Київ, 38 с.

COMPETENCE APPROACH TO THE SYSTEM OF INSTRUMENTAL TRAINING OF MUSIC TEACHERS

Ivan Marynin,

Ph.D in Pedagogy, Associate

Professor of Musical Art Department,

Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University

Kamianets-Podilskyi, Ukraine.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8278-2808>

mig290161@ukr.net

Abstract. In the article, the main directions of reforming the higher education system of Ukraine in line with the European standards based on a competent approach to teaching and learning are highlighted. The conceptual bases of reforming the Ukrainian higher education system in conformity with the international standards are presented. The main provisions of the National Qualifications Framework (NQF) are analyzed according to the provisions of the legislative and regulatory documents of Ukraine on higher education.

Theoretical analysis of research studies of Ukrainian scientists on the problem of implementation of the competence approach in the system of art education is carried out, which ensures the readiness of graduates to use the acquired knowledge and skills in real life to solve the professional issues.

The focus of our paper is on the peculiarities and stages of implementation of the competence approach in the system of instrumental training of future Music teachers in Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University.

The complex of competences (integral competences (IC); general competences (GC); professional competences (PC)) of a teacher of Musical Art, a head of a school folk-instrumental group, providing effective musical-pedagogical activities in a comprehensive school, in out-of-school children's institutions and in children's art schools is described.

It is found out that in order to meet needs of students of higher education institutions, stakeholders and the society, Department of Musical Arts of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University monitors bachelor's degree and master's degree programs on a systematic and professional basis

Key words: music teacher; instrumental training; competence approach; musical-pedagogical activities; art education

REFERENCES (TRANSLITERATED)

1. Natsionalna ramka kvalifikatsii, 2011. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 lystopada 2011 r. № 1341*. Retrieved March 15, 2020, from <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>>.
2. *Pro vyshchu osvitu*, 2014. *Zakon Ukrainy* [online]. Retrieved March 15, 2020, from <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>.
3. *Pro ratyfikatsiiu Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony*, 2014. *Zakon Ukrainy* [online]. Retrieved March 15, 2020, from <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>>.

4. Bologna Working Group, 2005. A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area. *Bologna Working Group Report on Qualifications Frameworks (Copenhagen, Danish Ministry of Science, Technology and Innovation)* [online]. Retrieved March 16, 2020, from <http://ecahe.eu/w/images/7/76/A_Framework_for_Qualifications_for_the_European_Higher_Education_Area.pdf>.
5. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning. *Official Journal of the European Union*, 2008 [online]. C111/01. Retrieved March 17, 2020, from <<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EN:PDF>>.
6. Pro osoblyvosti zaprovadzhennia pereliku haluzei znan i spetsialnostei, za yakymy zdiisniuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi osvity, zatverdzhenohto postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 kvitnia 2015 roku № 266, 2015. *Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 06.11.2015 r. № 1151*. Retrieved March, 18, 2020, from <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>>.
7. Osvitno-profesiina prohrama bakalavra «Serednia osvita (Muzychne mystetstvo)» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 014 Serednia osvita (Muzychne mystetstvo) za osvitno-profesiinoiu prohramoiu Serednia osvita (Muzychne mystetstvo) haluzi znan 01 Osvita/Pedahohika. *Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Ohienka*, 2019. / Uporiadnyky: V. Labunets, M. Pecheniuk, I. Marynin, L. Voievidko [online]. Retrieved March 20, 2020, from <https://drive.google.com/file/d/1vt_GxHxLk13NKgGXLfjvCKalhOBgaTiv/view>.
8. Osvitno-profesiina prohrama mahistra spetsialnosti 014 Serednia osvita (Muzychne mystetstvo) druhoho (mahisterskoho) rivnia. *Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Ohienka*. (2019) / Uporiadnyky: V. Labunets, M. Pecheniuk, I. Marynin, L. Voievidko [online]. Retrieved March 20, 2020, from <<https://drive.google.com/file/d/1FNZJwz1NTYZkXXvUTQUuM44P0zDffo3/view>>.
9. Natsionalnyi klasyfikator profesii, 2010. *Klasyfikator profesii DK-003: 2010 vid 01.11.2010 r.* [online]. Retrieved March 21, 2020, from <https://hrliga.com/docs/327_KP.html>.
10. Burnazova, V. V., 2014. Profesiina kompetentnist muzykanta-instrumentalista: zmist, struktura, metody rozvytku. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Ser: Pedahohichni nauky*, 1, BDPU, Berdiansk, s. 65–70.
11. Horbenko, O. B., 2010. Formuvannia muzychno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky v protsesi fakhovoi pidhotovky, *Avtoreferat dysertatsii kandydata pedahohichnykh nauk: 13.00.04*, Kirovohrad, 21 s.
12. Pliachenko, T. M., 2011. Pedahohichni zasady pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky do roboty z uchnivskymy muzychno-instrumentalnymy kolektyvamy: *Avtoreferat dysertatsii doktora pedahohichnykh nauk: 13.00.04*, Kyiv, 38 s.